

**Har du verneverdig skog
på eiendommen din?**

**Da kan frivillig vern
være aktuelt for deg!**

**Norges
Skogeierforbund**

**MILJØ-
DIREKTORATET**

Hva er frivillig vern av skog?

Frivillig skogvern er en ordning der skogeier selv tilbyr skogareal til vern mot erstatning. Dersom området har natur- og miljøkvaliteter som gjør vern aktuelt, og vernemyndighetene takker ja til tilbudet, kan området vernes som naturreservat etter naturmangfoldloven.

Skogeier får gratis bistand fra skogeierorganisasjonene underveis i verneprosessen. Skogeierorganisasjonene kan bistå med alt fra avgrensingen av verneområdet til erstatningsforhandlingene med staten. Hvis skogeier ikke er fornøyd med utfallet kan han/hun når som helst trekke seg underveis i verneprosessen.

Skogeier vil få skattefri erstatning for området som vernes. Denne erstatningen er basert på verdien av å drive skogbruk i området. Skogeier beholder eiendomsretten, samt jakt-, fiske- og beiterettigheter.

I dette heftet kan du lese mer om

- hvilke arealer som har verneverdi
- hva erstatningen baseres på
- hvordan verneprosessen foregår
- hva vernet betyr for videre bruk av eiendommen

Bakerst i heftet finner du informasjon om hvem du kan kontakte hvis du vil vite mer om ordningen.

Hvilke arealer har verneverdi?

Det er særlig gammel skog som har verneverdi. Avhengig av boniteten i området vil gammel skog i seg selv ha verneverdi hvis den er over en viss størrelse:

- Skog på høy bonitet med større areal enn 100 dekar
- Skog på middels bonitet med større areal enn 500 dekar
- Skog på lav bonitet med større areal enn 1000 dekar

Dersom et område inneholder spesielle natur- og miljøkvaliteter har det særlig verneverdi. I slike områder vil størrelsen på arealet ha lavere betydning for om området kan vernes eller ikke. Slike kvaliteter kan være:

- Høy konsentrasjon av nøkkelbiotoper
- Truede arter etter Rødlista for arter
- Truede naturtyper etter Rødlista for naturtyper
- Prioriterte arter
- Utvalgte naturtyper
- Nasjonalt viktige naturtyper etter DN håndbok 13
- Særskilt naturvitenskapelig verdi

Også gammel skog som grenser inntil eksisterende reservater kan ha verneverdi. Dette er fordi det etterstrebes større sammenhengende områder med produktiv skog i naturreservatene.

Ved å gå inn i NIBIOs innsynsløsning Kilden (tilgjengelig fra kilden.nibio.no) kan man finne kartfestet informasjon om arter, naturtyper og verneområder.

Hva baseres erstatningen på?

Erstatningen ved frivillig vern av skog er basert på verdien av å drive skogbruk i området. Selve erstatningsbeløpet er basert på dagens verdi av skogen som står der, og verdien av fremtidig skogbruk. I beregningen benyttes en rente bestemt av Høyesterett, som er lik for alle erstatningssaker i Norge.

Grunnlaget for verdiberegningen er en takst av skogen. I tilfeller der skogeier har skogbruksplan vil en framskriving av denne ligge til grunn for verditurderingen. I tillegg utføres befaringer for korrigering av takstdataene i planen.

Etter takst og befaring beregner Statens skogsakkyndig

verdien av skogen basert på tømmerpris, sortiment- og treslagsfordeling, skogens alder, kubikkmasse, tilvekst, bonitet og driftskostnader. Deretter sendes erstatningstilbudet til skogeier. Sakkyndig hos skogeierorganisasjonene vil bistå skogeier i å vurdere tilbudet og stå for forhandlingen med Staten. Dersom partene ikke blir enige står skogeieren fritt til å trekke tilbudet.

Erstatningen utbetales når verneområdet er vedtatt som naturreservat av kongen i statsråd. Erstatningen utbetales som et engangsbeløp, og er unntatt gevinstbeskatning.

Hva betyr vernet?

Når et område vernes som naturreservat innebærer det vern av trærne, vegetasjonen og dyrelivet i området. Normalt er jakt, fiske og høsting av bær og sopp likevel tillatt. Skogeier avstår retten til å drive skogbruk i naturreservatet, og vil derfor få erstatning for tapet av fremtidige inntekter knyttet til skogbruk i området. Skogeier beholder eiendomsretten, samt jakt-, fiske- og beiterettighetene i området.

Forvaltningen av naturreservatet er regulert av naturmangfoldloven. Alle naturreservater får i tillegg sin egen verneforskrift som regulerer bruken av området. Blant annet omtales bruk og vedlikehold av eksisterende veier, stier, setrer og hytter i verneforskriften. Det samme gjelder tilretteleggingstiltak for jakt, fiske, beite og friluftsliv, som for eksempel oppsetting av jakttårn eller oppføring av gjerdet.

Skogeieren kan delvis påvirke innholdet i verneforskriften. Skogeierorganisasjonene har kunnskap til hvilke krav som kan stilles, og kan hjelpe skogeier med dette.

Hvordan foregår verneprosessen?

Skogvernprosessen er frivillig og kostnadsfri for skogeier. Dersom skogeier underveis ikke føler seg komfortabel med utfallet kan han/hun når som helst trekke seg. Alle utgifter som er tilknyttet verneprosessen dekkes av Staten, uavhengig av om området ender opp med å bli vernet eller ikke.

Skogeierorganisasjonene bistår skogeier underveis i prosessen, med rådgiving, kartlegging, befaringer, taksering, myndighetskontakt, erstatningsforhandlinger og diskusjoner omkring bestemmelser i verneforskriften.

Selve verneprosessen kan gjerne deles inn i fire faser. Først er det en uformell prosess mellom skogeier(e) og skogeierorganisasjon hvor man finner frem til et forslag om avgrensing og hvilke betingelser skogeier har for å tilby arealet. Deretter startes den formelle prosessen med at skogeier tilbyr arealet for vern til vernemyndighetene. De gjør så en vurdering av om området har verneverdi eller ikke. Dersom de beslutter å gå videre med saken foretas det takseringer som den videre forhandlingen baseres på. Når begge partene er enige sendes saken på høring til aktuelle høringsparter. Til slutt vedtas verneområdet som naturreservat av Kongen i statsråd.

Verneprosessen tar gjerne tre år fra start til slutt, men her er det store forskjeller fra sak til sak. Noen ganger kan det gå raskere, mens det i saker med mange involverte skogeiere kan ta lengere tid.

Hvor kan jeg finne mer informasjon?

Hvis du ønsker å få en vurdering av om din skog kan være aktuell for vern så kan du ta kontakt med en av skogeierorganisasjonene for en uforpliktende prat. Er du medlem i en skogeierorganisasjon anbefaler vi at du tar kontakt med denne, men skogeierorganisasjonene kan også hjelpe deg selv om du ikke er organisert hos dem. Dette er helt kostnadsfritt.

Følgende skogeierorganisasjoner jobber med frivillig vern av skog:

Organisasjon	Arbeidsområde
Norges Skogeierforbund	Koordinerende arbeid, myndighetskontakt, generelle rammevilkår
Allskog	Møre og Romsdal, Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark
AT Skog	Agder og Telemark
Glommen Skog	Hedmark, Akershus, Østfold
Mjøsen Skog	Oppland, Hedmark
NORSKOG	Hele landet
Vestskog	Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland
Viken Skog	Vestfold, Buskerud, Oppland, Akershus, Oslo og Østfold

Dersom du ønsker mer informasjon rundt ordningen med frivillig vern av skog kan du gå inn på nettsiden under. Her finner du også kontaktinformasjon til skogeierorganisasjonene som jobber med frivillig vern.

www.frivilligvern.no

2018

ALLSKOG

at skog

GLOMMEN
SKOG

MJØSEN SKOG

NORSKOG

VESTSKOG

VIKEN SKOG